

ОПТИМІЗАЦІЯ РОЗРАХУНКУ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИРОБНИЦТВА ЗЕРНОВИХ КУЛЬТУР

Для створення раціональної організаційно-господарської системи рослинництва враховують наступні чинники [1]:

- земельні ресурси та особливості землекористування;
- агрокліматичний потенціал галузі (грунти, тривалість вегетаційного періоду рослин, тепловий режим, кількість опадів, їх розподіл по місяцях, періодах вегетації);
- можливий напрям спеціалізації новостворюваного господарства та оцінку доцільності існуючої спеціалізації;
- основні культури й структуру посівних площ, сівозміни, організацію виробничих процесів з урахуванням розмірів землекористування та спеціалізації господарства;
- матеріально-технічну базу.

У землекористуванні певне значення має коефіцієнт його видов-женості, який дорівнює співвідношенню між довжиною і шириною земельної площі. Оптимальна величина цього коефіцієнта 1 : 1,5 — 1 : 3.

Землі також поділяються за рівнем родючості і відповідно їх наносять на загальний план землекористування. На плані різними кольорами виділяють ґрунти за рівнем вмісту головних елементів живлення, за реакцією середовища, змиті та заболочені. Так створюють відповідні картографи. Для площ з хвилястим рельєфом у системі землекористування намічають заходи меліоративні, протиерозійні тощо. В Україні мало нееродованих земель. У південних рівнинних районах, особливо на Лівобережжі, водна ерозія менше поширена, зате тут існує загроза вітрової ерозії. Тому треба зважено вибирати напрям використання земельних ресурсів.

При виробництві зернових використовуються такі системи землеробства:

- традиційна;
- мінімальна;
- нульова.

Більшість господарств Кіровоградської області відносяться до господарств другої групи [2, стр. 35]. На підставі електронної карти ресурсного забезпечення різних технологій (систем землеробства) вирощування озимої пшениці наводимо структуру витрат різних систем землеробства на полях другої групи.

Аналізуючи технологічні карти на вирощування озимої пшениці, для різних систем землеробства, визначаємо витрати на виробництво. Визначальним фактором при виборі технології вирощування приймаємо рівень рентабельності.

Таблиця 1

Структура витрат на виробництво озимої пшениці при застосуванні різних систем землеробства на полях другої групи.

Показники	Кількість нормозмін	Оплата праці, грн.	Витрати палива, л	Структура витрат коштів на					Інші витрати	Всього витрат	Рівень рентабельності, %
				паливо-мастильні матеріали	утримання основних засобів	насіння	добрива	засоби захисту рослин			
нульова технологія											
З розрахунку на 1 га, грн.	0,62	57	41,9	247	1039	500	867	443,4	211	3857	7,9
Структура витрат, %		1,48		6,40	26,94	12,96	22,47	11,50	5,48	100	
мінімальна технологія											
З розрахунку на 1 га, грн.	1,93	145,5	92,8	601,59	494,13	500	986	258,9	249	4242	12,7
Структура витрат, %		3,43		14,18	11,65	11,79	23,25	6,10	5,88	100	
традиційна технологія											
З розрахунку на 1 га, грн.	1,86	162,4	103	693,5	599,8	500	495	445	229	4213	6,33
Структура витрат, %		3,85		16,46	14,24	11,87	11,75	10,56	5,44	100	

Рис. 1. Витрати живої праці

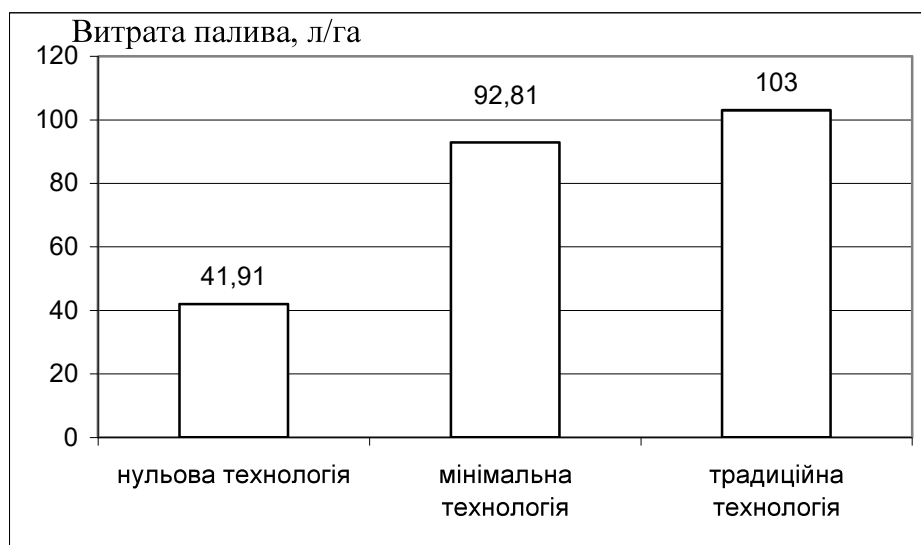

Рис. 2. Витрати палива

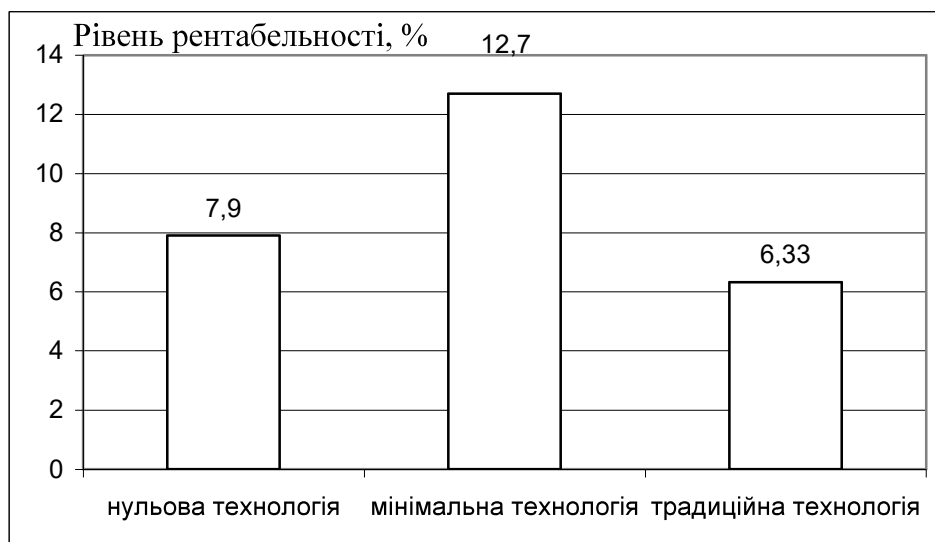

Рис. 3. Рівень рентабельності

Результати розрахунку доводять, що в господарствах другої групи при існуючому рівні ресурсного забезпечення для виробництва озимої пшениці доцільно застосовувати мінімальну систему землеробства

Література

1. О. І. Зінченко, В. Н. Салатенко, М. А. Білоножко — К.: Аграрна освіта, 2001. — 591 с.
2. Нормативи витрат живої та уречовленої праці на виробництво зернових культур. Вітвицький В.В. та інші. — К.: НДІ «Укراгропромпродуктивність», 2010 — 352 с.